

er tilstede eller ikke. Men man formener imidlertid, at Ulemperne af en fast Regel ere mindre end de, som den anden Fremgangsmaade kan medføre. Derhos staaer det altid i den vedkommende Parts Magt, naar det af særdeles Grunde maatte have en stor Interesse for ham at faae Contracten strax hævet, uagtet ingen sliq Omstændighed er tilstede, hvilken denne Virkning er tillagt, at opnaae sit Døds med imod en ikke overdreven Dpoffrelse, jfr. §§ 51 og 52.

De fleste af de i Lovudkastet opregnede Omstændigheder ere Handlinger, der ere begaaede i selve Tjenestetiden. Dog er der givet Husbonden Ret til ogsaa at affædige Tyendet paa Grund af visse Omstændigheder, som have fundet Sted tidligere; men, forsaavidt disse ikke ere grovere Forbrydelser (§ 46 Nr. 1 og 2, jfr. Nr. 16), har man indskrænket dem saaledes, at de skulle være foregaaede i Tyendets seneste Tjeneste, jfr. § 23. Som saadanne anføres, at Tyendet i sin seneste Tjeneste har gjort sig skyldig i personlig Vold mod sin Husbond, de til hans Familie hørende Personer eller Nogen, der er sat til at befale over Tyendet, har forledt Husbondens Børn til flette Handlinger, eller ved slet Behandling eller Forsømmelse udsat dem for nogen Fare, og oftere vlist Uforsigtighed med Ild og Lys, eller endog ved Skjodesløshed forarsaget Brænd, § 46 Nr. 4, 6 og 9. Derhos er med Hensyn til alle sliqe Omstændigheder, som have fundet Sted, førend Tyendet tiltraadte Tjenesten, tilføjet, at Husbondens Ret til at bortvise Tyendet falder bort, naar han har kjendt saadan Omstændighed, dengang han modtog Tyendet. Har dette selv aabenbaret sin Forseelse, da det lod sig fæste, ligger det i Contracten, at Forseelsen ikke skal have nogen Indflydelse paa denne, og, dersom Husbonden paa anden Maade kommer til Kundskab om Tyendets Brøde, og dog modtager det i sin Tjeneste, maa han antages derved at frasælde den Ret, som han har haft paa Grund af sliq Brøde.

Virningen af, at Husbonden af lovlig Marsag affædiger Tyendet udenfor Skiftetiden, synes alene at kunne være, at Tyendet ikkun faaer Løn og andet betinget Bederlag i Forhold til den Tid, hvortil det har tjent. Der

funde vel spørges, om ikke Tyendet, naar det er i Brøde, burde fortabe den fortjente Løn og desuden give Husbonden en vis Erstatning, hvilket kunde synes at have Lighed for sig, forsaavidt der tillægges Tyendet en Erstatning, naar det paa Grund af Husbondens Brøde forlader Tjenesten, jfr. § 49. Men, foruden at en saadan Ret for Husbonden til ikke alene at bortvise Tyendet, men ogsaa at fritages for at betale den fortjente Løn og endog at kunne fordrø Erstatning, ikke uden største Ubillighed kunde indrømmes paa Grund af alle de i § 46 anførte Omstændigheder, der ere befundne at burde berettigge Husbonden til at affædige Tyendet, men i al Fald kun visse af dem kunde udsondres som saadanne, der skulde have den nævnte betydeligere Virkning, og de nugældende Love ikke give Bink til en saa betydelig Ret for Husbonden i Almindelighed, jfr. dog Forordningen af 25de Marts 1791 § 12, saa anseer man en saadan Ret for at have en overveitende Betænkelse imod sig, da den af Husbonden kunde misbruges til, efterat have faaet Kundskab om den Omstændighed, der begrundede Rettigheden, at beholde Tyendet, som saaledes ingen Løn fortjente ved sit Arbejde, i sin Tjeneste, og først længe bagefter at komme frem med den Paastand, at Tyendet nu skulde forlade Tjenesten, uden at modtage nogen Løn enten for den forløbne eller den tilbagestaaende Tid, hvortil han muligens endog kunde soie Fordring paa Erstatning. Vilde man adskille de i § 46 nævnte Tilfælde i to Classer med forskellig Virkning, saa vilde man uden Tvivl efter deres Bestaenhed stode paa stor Banffelighed. At Tyendet i visse Tilfælde saager en Erstatning, naar det paa Grund af Husbondens Brøde forlader Tjenesten, er neppe afgjørende, da ordentligviis — og efter det Almindelige maa Regelen aspases — Tyendet, ved i Utide at komme ud af Tjenesten, udsættes for større Ulempe end den, Husbonden lider ved i Utide at miste Tyendet. Det kan vel tænkes, at et Tyende, som ønsker at komme ud af sin Tjeneste, men vil undgaae Følgerne af at forlade den i Utide, kunde salde paa at opføre sig slet, for at bevise, at Husbonden affædige det; men, for at forhindre sliq utilbørligt Forhold, der dog uden Tvivl vil